

Jan Hamáček
1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

Praha 10. srpna 2021
Č. j. MV-118631-2/AS-2021
Počet listů: 3
Přílohy: 1/19

Vážený pane poslanče,

reaguji na Vaši písemnou interpelaci ve věci „Rozvoje a činnosti Národního digitálního archivu a digitalizace členské evidence Komunistické strany Československa Národním archivem“ (ev. č. 2011).

Národní digitální archiv (dále jen NDA) je budován modulárně, tj. postupně jsou přidávány/nahrazovány funkční celky tak, aby odpovídaly potřebám uživatelů. Rozvoj NDA musí reagovat rovněž na vývoj v oblasti legislativy a v oblasti IT technologií. Z podstaty věci jde o kontinuální proces.

Projekt NDA II byl ukončen ke konci roku 2020. Ukládání a zpřístupňování digitálních reprodukcí z archiválií v analogové podobě (tzv. „digitalizátů“) nebylo v době realizace projektu NDA II jeho hlavní prioritou. Tou byla realizace funkcí směřujících k umožnění výběru, následnému uložení digitálních archiválií a jejich zpřístupnění. Při současné produkci digitálních dokumentů a z nich vybíraných archiválií (tzv. „digital born“ archiválií) byl tento krok považován za zásadní. Zpřístupňování digitálních dokumentů, vzniklých jako digitalizáty analogových archiválií, proto zajišťují jednotlivé archivy prostřednictvím webových stránek. Připravuje se nicméně řešení k jejich uložení a zpřístupňování, aby státní archivy nemusely k této činnosti využívat webové stránky, ale mohly je uložit a zpřístupnit v NDA.

Ohledně digitálních archivů lze konstatovat, že problematiku jejich akreditace upravuje ustanovení § 60a archivního zákona. V roce 2019 byl na odkazu <https://www.mvcr.cz/clanek/metodiky.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D> na stránkách Ministerstva vnitra publikován Metodický návod pro akreditaci digitálního archivu, pomáhající případným žadatelům o akreditaci digitálního archivu k přípravě podkladů. Jelikož zřízení digitálního archivu a jeho záložního pracoviště je finančně a personálně velmi náročné, Ministerstvo vnitra preferuje společné využití NDA. Vzhledem k možnosti podat žádost o akreditaci digitálního archivu podle ustanovení § 60a archivního zákona však musí ponechat na uvážení jednotlivých zřizovatelů archivů, požádají-li o akreditaci digitálního archivu, anebo využijí v souladu s ustanovením § 46 odst. 3, písm. a) archivního zákona nabídku Národního archivu k ukládání digitálních archiválií. V současné době je Ministerstvo vnitra informováno o přípravách několika zřizovatelů k podání žádostí, nicméně konkrétní žádost mu dosud nebyla doručena.

Samotná digitalizace je využívána primárně jako jeden ze základních prostředků zajištění péče o archiválie. Z podstaty věci chrání fyzický stav archiválií a zamezuje jejich poškozování během předkládání badatelům a jejich studia. Pozornost archivů proto byla a stále je soustředěna zejména na archivní fondy, resp. typy archiválií, které jsou nejvíce využívány badateli a jejichž fyzický stav neumožňuje trvalé zajištění předkládání originálů archiválií. K digitalizaci jsou proto určeny především matriky všech typů, dále pozemkové knihy, sčítací operáty, listiny, mapy a kroniky. K Vaší konkrétní otázce ohledně digitalizace evidenčních karet členů Komunistické strany Československa (KSČ, případně KSS) si Vám dovoluji zopakovat, že na základě sdělení Národního archivu byla digitalizace evidenčních karet členů KSČ ukončena v roce 2016. Digitalizované soubory jsou pro badatele dostupné v intranetu Národního archivu v badatelně.

Jelikož digitalizace je náročná zejména z hlediska personálního, technického a finančního zabezpečení, státní archivy ji provádějí v rozsahu, v němž jsou schopny zabezpečit současně také další nezbytné činnosti. Vybavení digitalizačních pracovišť jednotlivých státních archivů bylo pořízeno buďto z jejich rozpočtů, nebo z finančních prostředků získaných cestou výzkumných projektů. Jelikož předmětem digitalizace jsou archiválie, vyznačující se velkou různorodostí po stránce formy, rozsahu

a velikosti, je stanovení jakýchkoliv měřitelných parametrů (časových, personálních, případně jiných) pro jejich digitalizaci nereálné. Dalším důvodem je skutečnost, že i stejné druhy archiválií (knihy) jsou dochovány i v rámci jednoho archivu v různém fyzickém stavu, což opět vylučuje stanovení měřitelných hodnot, zejména časových a finančních, pro jejich digitalizaci. Není proto možné stanovit splnitelné parametry digitalizace např. listin, aktového materiálu či úředních knih, tedy typů archiválií, jež jsou nejčastěji digitalizovány. Obdobně problematické je stanovení objemu nutných finančních prostředků na průběžnou digitalizaci. Sledovatelnými parametry mohou být pouze finanční prostředky věnované na pořízení digitalizačního vybavení, v některých případech pak prostředky vyčleněné na externí digitalizaci (to se však týká především materiálů, které nemohou archivy digitalizovat vlastními technickými prostředky, jako jsou např. filmové materiály či archiválie velkých rozměrů, jako mapy).

V příloze této odpovědi jsou uvedeny sumarizační údaje k digitalizaci a digitalizovaným archivním fondům, poskytované Ministerstvu vnitra ze strany státních archivů. Podrobnější přehled je uveden za Archiv bezpečnostních složek a Národní archiv. Stejně tak jsou k dispozici údaje dalších státních archivů, které je možno Vám poskytnout v elektronické podobě, neboť jejich doručení formou analogového dokumentu není z technických důvodů možné. V případě Vašeho zájmu se obraťte na PhDr. Jiřího Úlovce, ředitele odboru spisové služby a archivní správy (telefon 974 847 602, email jiri.ulovec@mvcr.cz).

S pozdravem

Vážený pan
PhDr. Pavel Žáček, Ph.D.
poslanec Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky
Praha